

BÁCSMEGYEI NAPILÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félre 10 kor, negyed évre 5 kor.
Égyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

A közös hadügyminiszter lemondott.

Az osztrák lapok eldugott helyen, kis betűkkel nyomatva közlik ezt a rövid hirecskét:

»Piettreich közös hadügyminiszter ajánlta Ő felségének lemondását, de a felség nem fogadta el.«

Keresve kerestük a lemondás okát fontos dolgokban; de nem találtuk meg. Mi készíthette a közös hadügyministert lemondásra?

Aztán hallottuk, olvastuk azt a hirt is, hogy Fehérvary báró azért utazott Bécsbe, hogy ő felségének rendelkezésére bocsássa évtizedeken át viselt tárczáját. És amint ezt a második hirt olvastuk, az eszmetársítás törvénye következtetni kényszerített. A közös hadügyminiszter ur is valószínűleg azért akart lemondani, mert minden áron erőszakolt javaslatát a képviselőházban megszavaztatni Fehérvary nem bírta, s ő felsége engedett a nemzet közóhájának.

Különös. A közös hadügyminiszter képes lett volna felforgatni az egész országot indokolatlan javaslatáért. Képes lett volna ő felségének képtelen tanácsokat adni, csak hogy a nemzetre elviselhetetlen terheket rójon és az osztrák militarizmus akaratának érvényt szerezzen. Képes lett volna nemzet és király között elkeseredett ellentéteket támasztani. Annyira képes lett volna, hogy amikor ő felsége meggyőződött arról, hogy a nemzet óhaja közös, s visszavonta a katonai javaslatokat, hogy akkor ő igazságát dokumentálандó inkább ő felsége rendelkezésére bocsátotta méltóságát.

És még ekkor is a magyar királynak kellett őt kioktatnia azzal, hogy nem fogadta el a lemondást, mintegy kijelentve, hogy a nemzet akaratának érvényesülése nem elégséges ok arra, hogy egy osztrák generális, még ha közös hadügyminiszter is orrolhasson.

Ime a tanácsadók, akikre vigyázni minden magyar kormányférfiúnak első kötelessége. Kötelességük ügyelni, mert a tanulságot a közös hadügyminiszter lemondási szándékából megismerhették.

A militarizmus küzdelme az alkotmányos parlamentarizmussal folyik. Ez a tanulság. A militarizmus a parlamentet csak eszköznek tekinti ahhoz, hogy feltevélt nem ismerő akaratát a törvényesség keretébe foglaltassa, s így mintegy a nemzet akaratának tüntesse föl. Egyoldalú gondolkodása, mely a trónok támaszát csak az ágyuban, a puskában, a fegyverekben látja így is tanácsol az uralkodónak.

Szerenese, ha az uralkodó meghallgatja ha meghallhatja népeinek óháját. A magyar kormányférfiaknak első feladata tehát ezen óhaj tolmácsolása ezen óhaj meghallgattatása. Ez a küzdelem a legnemesebb, a legbiztosabb. Bizonyítéka az a győzelem, melynek az ország most tanuja.

Még egy két győzelem és megtanítja majd a magyar király a generalisait hogy a militarizmus akarata nem a nemzet akarata, hogy a hadsereg nem lehet egyéb, mint csupán a nemzet akaratának végrehajtója.

A verbászi mandátum. A vármegye központi választmánya f. hó 26-án tartandó ülésén küldi ki a képviselő választási bizottságot és egyuttal megállapítja a választási hatarnapot is, mely valószínűleg július hó első felének egyik napja lesz. A szabadelvű párt báró Vojnich Istvánt óhajtja felléptetni, aki valószínűleg el is fogadja a jelöltséget.

A függetlenségi párt mozgalmáról a Zomborban megjelenő »Bácska« a következőket írja:

A verbászi választókerületnek a függetlenségi 48-as párthoz szító választói e hó 18-án délután Ujverbáson képviselő jelölő értekezletet tartottak. Az értekezleten részt vett a választókerület 8 községéből mintegy 60 választó. Topolya és Hegyes községekből az értekezleten senki nem volt jelen. Képviselőjelöltül dr. Kemény Miklóst jelentették ki ugyan, de jelölését csak akkor tartják fenn, ha határozatukhoz Topolya és Hegyes községek választói is hozzájárulnak, ellenesetben pedig az országos függetlenségi párttól más jelöltet kérnek. Az ujverbászi választók függetlenségi érzelmű része dr. Kemény jelölésébe belenyűgödni szintén nem tud, hanem Wagner G. Adolf ottani lelkeszt óhajtáná jelöltül megnyerni, ki azonban — mint hírlík

— csak pártonkívüli programmal lépne föl. Megtörtént tehát az ujverbászi választókerületben az első zászlóbontás, mely zászlóbontásnál azonban oly tünetek mutatkoznak, mintha a kibontott zászlót újra összecsavarnák, hogy mást bontsanak ki.

A helyzet.

Khuen Hédervary most már talán meg is alakította az új kabinetet, melynek tagjai valószínűleg nagyrészt a régiek maradnak. A bán ma három órakor érkezett vissza Budapestre, hogy a kabinet alakítást véglegesítse. Az ujonnan kinevezendő miniszterekkel a jövő héten utazik vissza Bécsbe, hogy a minisztereket ő felségének bemutassa. A ház elnökének valószínűleg Apponyi Albert megmarad.

A képviselőház rendkívüli ülése.

— Expresz tudósítás, —

Nagy az öröm. Csupa ragyogó arc, csupa csillogó szem, csupa derű és öröm!

— Diadal! Győztünk! — ez ragyog le a függetlenségek arczáról.

— Megvan a béke! — így örül vissza a kormánypárt valamennyi frakciója.

Sokan, nagyon sokan gyűlnek egybe a képviselők a Házban. Apponyi Albert magas alakja hol itt, hol ott libben köztük végig.

Kíváncsian várta mindenki: el fog-e jönni a miniszterek közül valaki. Tíz óra után az utczán várakozó tömeg közt egyszerre mozgás futott végig. Széll Kálmán robogott a Házba. A miniszterelnöki szobába vonult rögtön.

Különleges ülésről lévén szó, persze rogyásig megteltek a karzatok. Egy érzelmes ifju honatya mélabusan fel is sóhajtott:

— Istenem, de sok szép asszony van a világon!

Az ülés megnyílik.

Háromnegyed tizenegykor bevonult gróf Apponyi Albert. Egyszerre megtelnek a pad-sorok. Megjelenik Széll Kálmán a teremben. Rakevsky István, Zichy Jenő, Zboray Miklós felállnak és harsogva kiáltják el magukat: Éljen! — Utánuk a néppárt éljenez és tapsel. Széll Kálmán mosolylyal int köszönetet, majd helyet foglal a bársonyszékben. Utána belépnek a terembe s bársonyszékeik beletepednek: Lukács László, Ploósz Sándor, Wlassics Gyula, Darányi Ignácz, Láng Lajos, Cseh Ervin. Tenát a király személye körüli miniszteren kívül egyedül báró Fehérvary nem jelent meg.

Gróf Apponyi Albert ezután megnyitja az ülést s így szól:

— A mai ülés egybehívására az adott okot, hogy husznál több képviselő a házszabályok értelmében kérte az összehívását. Nyilatkozatukat felolvassuk.

Endrey Gyula jegyző felolvassa a nyilatkozatot.

Gróf Apponyi elnök: — Átadom a szót Barabás Béla képviselő urnak.

Barabás Béla.

Barabás Béla: A súlyos politikai helyzetre való tekintettel huszan azért járultunk ide az elnökség elé, hogy az ülést négy napon belül hívja össze. Első kötelességünk az, hogy e lépésünket megokoljuk. Az készítette őket e lépésre, hogy a magyar király nem időzik köztünk a súlyos válság alatt, hanem távol tőlünk, idegen tanácsadókkal tárgyalva, intézi a magyar válságot. (Ugy van! balról.) Ismerteti a függetlenségi párt harcát a katonai javaslatok ellen.

Endrey Gyula: Le a katonai javaslatokkal!

Vázsonyi Vilmos: Hát a magyar vezényszó?!

Rakovszky: Ugy van! Hol vannak a vívmányok?

Nagy zaj keletkezik. A Kossuth-pártból szenvedelmes kiáltások harsognak át a néppártra.

Barabás Béla: Az alkotmányos kötelesség követeli, hogy mikor a magyar nemzet bajban, válságban van, akkor a király itt az országban intézze e nemzet sorsát. Ez nem történik meg. Másik súlyos aggodalmunk az, hogy ő felsége nemcsak az osztrák miniszterelnököt, hanem más osztrák urakat is, hallgatott meg a magyar válság dolgában. Rosszul esik tehát nekünk, hogy a magyar király alkotmányos kötelességét nem teljesíti...

Apponyi: Ezért a kifejezésért rendreutasítom.

Barabás Béla: A válság csak az egyik föl hátrálásával volt elintézendő. Mi elértük azt, hogy a felség által kijelölt miniszterelnök megígérte, hogy itt többé nem tárgyalatja a katonai javaslatokat. (Zaj). A magam részéről még hozzá teszem, hogy ha ide jönnek majd az új véderőjavaslatokkal, kitarunk a mellett, hogy egy száz katonát sem adunk majd nemzeti engedmények nélkül.

Mikor e levelet postára adom, a gyűlés még tart.

Lakoma a táblai elnök tiszteletére,

Fabinyi, a szegedi kir. tábla Palicson üdülő elnöke tiszteletére, aki Szabadkára érkeztek megvizsgálta a helybeli törvényszéket és járásbiróságot, a helybeli birói és ügyvédi kar tegnap este, a Bárány szálloda téli éttermében diszes lakomát rendezett, melyen a birói és ügyvédi karon kívül városunk társadalmának több előkelő tagja is részt vett.

Ott voltak: Polgár József dr. elnök a törvényszéki birói kar. Dekker Gyulával a járásbiróság birói kara, Eperjessy Bélával az ügyészség, a törvényszék területéhez tartozó járásbiróságok birái, a jegyzői kar, Biró Károly polgármester, Pertich Mihály, Nahoczky ezredes, Varga Gusztáv, Joó Nándor, Antunovics József dr., Gyelmis Gerő, Lányi Mór, Vojnich Máté, Dembitz Lajos, Bartha Antal törvényszéki orvos és még számosan, mindössze vagy százötvenen.

A lakoma fölött mindvégig kedélyes hangulat uralkodott.

Az első felköszöntőt Paukovich Andor, a nemzeti kaszinó és az ügyvédi kamara elnöke mondta az ünnepelt Fabinyi táblai elnökre. Utánna Polgár József dr., törvényszéki elnök köszöntötte föl a tábla elnökét, mire Fabinyi, az ünnepelt kir. táblai elnök emelt poharat a város hatóságára és a birói karra. Később ugyancsak ő felköszöntötte az ügyvédi kart is, majd harmadik felköszöntőjét Nahoczky ezredesre mondotta, mint volt katonai főnökére. Biró Károly dr. polgármester, a birói kar és a közigazgatás tisztviselői között meglévő kapcsolatokat fejtegetve, a birói kart éltette. Utánna Révész Ernő dr. mondott szellemes felköszöntőt a birói és ügyvédi kar közötti szükséges egyetértésre.

A lakoma, mely nagyon díszes Lichtneckert Andrást, a szálloda népszerű tulajdonosát, elnyult a késő éjjeli órákba, amikor jó kedélyhangulatban oszlottak szét a kir. táblai elnök tisztelői.

A Gazdakör tanulmány útja.

A gazdakör tagjai visszatérvén tanulmányutjukról, Törley Gyula most már itthonról írja meg a tanulmányutnak gazdasági szempontból fontos tapasztalait. Ma kaptuk meg tanulmányának második részét, melyet itt közlünk.

* * *

II.

A kisbéri m. kir. állami ménes.

A folyó évben a fentiekén kívül még »Adiau«, »Dante« és »Carasco« telivérek fedeznek.

A csikók két csoportban választatnak el, a korábban ellettek augusztus elején, a későbbiek szeptember végén. A nap legnagyobb részét kifutókban töltik, s csak a tél beálltával, — novembertől kezdve részesítettnek jártatásban délelőtt és délután 1½ órán keresztül. Deczember végén a mén csikók külön-külön boxokba. Elválasztás után négyöt hónapon át 5—7 kgr. zabot és 4—5 liter tehéntejet kapnak naponként.

Az egy évet betöltött csikók a helyszínén elárvereztetnek. 1867 óta tartott árveréseken 542 drb. egy éves telivér csikó adatott el 4430 korona átlagárban. A legmagasabb átlagár 1885-ben éretett el drbonként 9150 korona. — Ezekből kerülnek ki verseny lovaink, s később a kitünőbb példányokat az állam vissza vásárolja ugy a ménnek, mint a kanczák közül.

A félvér ménes öt pusztán van elhelyezve kor és nem szerint külön-külön. — A félvér kanczák igen magas vérűek, a mennyiben 3—6 nemzedéken át telivér méntől származnak. Azon 4 éves kanczák, melyek anyakanczákhoz osztatnak be, képességeik kipróbálása céljából 3000 méter sikversenyt futnak és az eredmény a törzskönyvbe jegyeztetik. A félvérek számfeletti része Budapesten árvereztetik el; tíz évi átlag darabonként 1690 korona volt.

A félvér ménesben nevelt ménnek 3 éves korukban a méntelepekhez osztatnak be; 1853 óta 26 drb. saját nevelésű telivér és 1034 drb. félvér mén osztatott be a méntelepekhez. A kisbéri törzsmének által 1859 óta 5582 drb. magántulajdont képező kancza fedeztetett s az ezért befolyt díjak összege: 2,578.081 koronát tesz ki.

A ménes mostani lóállománya: telivér törzsmén 16 drb., próbamén 6 drb., telivér törzskancza 14 drb., félvér törzskancza 182 drb., növendék és használati 502 drb., összesen 720 drb. s ebből mintegy 50 drb. csak a telivér, a többi félvér. Ezután majd áttérek a gazdaság ismertetésére.

(Folyt. köv.)

Törley Gyula.

H I R E K.

Szabadka, június 25.

— **Kinevezések.** Schmausz Endre főispán Kemény Hermann garai körállatorvost a városnál üresedésben levő állatorvosi állásra, Czeisz Pál szabadkai lakost pedig az anyakönyvi hivatalhoz díjnokká nevezte ki.

— **Megbízás és áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszterium Galbavy Floris zombori m. kir. pénzügyi titkárt a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál egy újonnan szervezett harmadik pénzügyigazgató helyettesi teendőik ellátásával megbízta. — Szűts Károly volt pénzügyigazgatói helyettesét, jelenlegi pénzügyi titkárt a szolgálat érdekében államköltségen a szombathelyi kir. pénzügyigazgatósághoz helyezte át.

— **Apatinlak Latinovits Pál főispánál.** Tegnapelőtt Apatinból egy küldöttség tiszteltett Latinovits Pál főispánál, kik, mint az apatini katolikus legényegyesület küldöttei Matkovits Béla főszolgabíró vezetése mellett arra kérték a főispánt, hogy az egyesület vasárnapi zászló szentelési ünnepélyét megjelenésével tisztelje meg. A főispán örömmel fogadta az apatiniak e szíves figyelmét és ígérte, ha bokros teendői megengedik, úgy örömmel fogja teljesíteni a kiküldöttek óhaját.

— **Templomi imarend.** Az izr. hitközség előjárósága közhírré teszi, hogy az új templom festési munkálatai miatt további intézkedésig az istentiszteletek az erdő-utcái régi templomban fognak megtartatni és pedig a péntek esti istentisztelet 7 órai, a szombat délelőtti pedig 9 órai kezdettel.

— **Hadzsy János emléke.** Bizottság alakult Topolyán, hogy Hadzsy Jánosnak a nagy emberbarátnak és hírneves orvosnak, kinek Topolya annyi jót köszönhet — emléket állítson. A »Hadzsy János emlékbizottság« tagjai: Koch Bernát elnök, — Császár Péter, dr. Manheim Armin és dr. Farnek Dezső alelnökök.

— **Kirendelés.** A földmivélsügyi miniszter Eberhard József szabadkai állatorvost Mezőhegyesre rendelte, ahol egy kasztrálási módot tanulmányoz.

— **Elmaradt iskolaszéki ülés.** A ma délutánra egybehívott iskolaszék nem tarthatta meg ülését. Ebben a hónapban az első ülést a tagok meg nem jelenése, a második ülést az elnök meg nem jelenése miatt kellett elhalasztani.

— **A gymnasium pályamunkák.** A közoktatásügyi bizottság mai ülésén döntöttek a főgymnásiumi írásbeli pályamunkák fölött. A bizottság, a mely dr. Bölits József kultustanácsnok elnökeletté ülésezett, a Ross-Schäffer-féle pályadíjra beérkezett 3 munka közül az 1. számúnak ítélte oda a 60 koronás pályadíjat; mivel azonban a másik kettő is érdemes a jutalomra, a bizottság a tavaly ki nem adott pályadíjat a kettő között egyenlő arányban megosztva, ezeknek ítélte oda. A Széchényi-féle pályadíjra 2 munka érkezett be, a melyek közül az egyik az 50 koronás

első díjat nyerte el, a 30 koronás második díj azonban nem adatott ki.

— **A bajai városi tisztviselők mozgalmá fizetésemelés iránt.** Bajáról írja levelezőnk: Az országszerte föllépett fizetésemelés iránti mozgalmak szele im elhatolt városunkba is és nálunk a városi tisztviselők táborára indította meg tegnap elsőként az akciózt ebben az irányban.

Erdélyi Gyula városi főjegyző elnöklete alatt népes értekezletet tartottak, melyen megbeszertették az ezen tárgyban egyik legközelebbi városi közgyűlés elé terjesztendő memorandumot. A mozgalom, bár részben jogosult, általában mégsem talál a közönség körében valami erős visszhangra. Nem lesz érdektelen ez alkalomból e helyütt bemutatni, mily aránytalanul vannak dotálva Baja város tisztviselői. **A polgármester évi fizetése 6000 korona, míg a h. polgármester és főjegyzőé mindössze 3400 korona.** A városi aljegyzőket, akiktől jogtudományi államvizsgát követelnek 2400, illetve 2200 koronával honorálják, alkapitányokat ugyanannyival. Az árvaszéki ülnök és a 3 tanácsnok 3000 korona évi fizetést huznak; 2600 koronával díjazott a főszámvevő; egyenkint 1600 koronával az irodaigazgató és főkönyvelő, 1500 koronával van dotálva a tanácsbíró. A kezelő személyzet fizetése 1200—1400 korona között váltakozik. A kérelmet előreláthatólag olyképp fogják teljesíteni, hogy adnak majd a tisztviselőknek fizetésük arányában *lakpénzt*, melyet eddig *Baján egyetlen városi tisztviselő sem kapott.*

A legrokonszenvesebben a jegyzői kar kérelmét fogadják, melyet kvalifikációjához méltóan honcrálni kell is.

— **A kereskedelmi és iparkamara gyűlése.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara junius 26-án (pénteken) délután 2 órakor tartja meg e navi teljes ülését, melynek tárgysorozatából kiemeljük a következőket: A kereskedelemügyi miniszter leirata a Bács-Bodrogmegyei műszovók anyagbeszerzésének megkönnyítése ügyében. — A kereskedelemügyi miniszter leirata a Szegeden rendezendő kerületi tanoncz és segédmunka-kiállítás ügyében. — A kereskedelemügyi miniszter leirata több bács-bodrog megyei kéményseprő munkakerület beosztásának véleményezéséért. — A kereskedelemügyi miniszter leirata Szabadka város vásárrendtartási szabályrendelete ügyében.

— **Visszavont kérvény.** Dudás Lajos Zenta város polgármestere a nyugdíjaztatása iránt beadott kérvényét visszavonta.

— **Szabadkaiak Aradon.** Az aradi tornaversenyeken a »Bácska« 3 tagja vesz részt Kozla János, Gruber Gyula és Szilberleitner Ferencz.

— **Nincsenek helyi lapok Palioson.** Több fürdő vendég felszólalt, hogy miért nincsenek Palioson szabadkai lapok. Ezen felszólalásokat ma Somogyi, paliosai postafőnök bejelentette a tanácsnak, amely valószínűleg a felszólalások értelmében fog intézkedni.

— **Gaal Ferencz második ábrándja** a »Magyar Ábránd«, most jelent meg. Kiadója értesíti Gaal Ferencz zeneköltőnköt, hogy első ábrándja a »Der Türmer« czimű zene-lapban is megjelent, s ennek az ismertetése nyomán már a világ minden országából kapott első ábrándjára megrendeléseket.

— **Matkovics tornatanár fizetési ügye.** Matkovics Miklós főgymnásiumi torna tanár

fizetésrendezési ügyével ma foglalkozott a közoktatásügyi bizottság és a jeles tornatanár egyéni érdemeire való tekintettel az eddigi 700 frt fizetésének 1000 frtra való kiegészítését javasolja a közgyűlésnek, ugy azonban, hogy ez a fizetésemelés a nyugdíjba ne számíttassék be; az ötéves korpótlék pedig 1893-ra visszamenőleg állapíttassék meg, úgy, hogy a quinquennium már jövőre 200 koronát tenne ki.

— **A paliosai hidegvizgyógyintézet használata.** Az üdülő közönség kérelmére már tavall elhatározta a tanács, hogy azok a fürdővendégek, akik nem gyógykezelés szempontjából akarják igénybe venni a hidegvizgyógyintézetet, a két korona díj helyett csak egy koronát fizessenek s a fürdőt délelőtt 10 órától fogva használhassák. Ezen intézkedés tavall nem lépett életbe, az idén azonban a tanács életbe fogja léptetni.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak* özv. Csáki Andrásné Jaramazovics Anna 72 éves, Lukács Margit 20 nap, Kocsmár Mihályné Mészáros Etel 23 éves, Zombola Mihály 44 éves, Berkes Nándor 28 nap, Jaramazovics Magdolna 3 hónap, Ország Mária 1 év. Szül. 7; 3 fiu, 4 leány. Eljegyző s: Vidákovics Ferencz Rukavina Petronellával.

— **A zentai vashíd** ügyében megtartották a helyszíni szemlét és legközelebb már próbafurásokat fognak eszközölni, hogy alkalmas talajt találjanak, amelyen a hidfők minden akadály nélkül felépíthetők.

Varmegyei közgyűlés.

A varmegyei 30-diki közgyűlésnek tárgysorozatából itt közöljük még a következő fontosabb tárgyakat:

Bajmok község határozata az ottani parkoltségek megtérítése tárgyában.

Kuczura község határozata a községbeli cselédeknek az országos gazdasági munkássegélypénztár II. osztályba való felvétele tárgyában.

Ópalánka község határozata a görögkeleti szerb püspök fogadtatási költségeinek fedezésére megszavazott 200 korona hozzájárulási összeg tárgyában.

Mosorin határozata az irnoki és kisbírók fizetésének felemelése tárgyában. Baracska határozata a csendőrőrs segélyezése tárgyában. Bogyán határozata erdei legelő bérlete tárgyában. Bácskeresztur határozata a jegyzői lak tatarozása tárgyában. Bácsmartonos határozata járdaköltségek leirása tárgyában.

Cservenka határozata az ág. ev. egyház segélyezése tárgyában.

Bukin határozata a csikótelep közkölsége tárgyában.

Vajszka és Bogyán határozata a közjegyzői lak, a község ház és a nagyvendéglő felépítése tárgyában.

Zenta határozata a 210000 koronás kölcsön visszatérítésének elhalasztása tárgyában

Petrovaszelló határozata a felvidéki magyar közművelődési egyesületbe való belépése tárgyában.

Osoóv határozata a kisbírók fizetés emelése tárgyában.

Temerin határozata egy segédjegyzői állás szervezése tárgyában.

Goszpodince határozata a képzési és nevelési alap kamatjövödelmének felhasználása tárgyában.

Petrovácz község határozata a létesítendő mélykut furása tárgyában Czeisel József zombori vállalkozóval kötött szerződés.

Bácspetrovaszelló község határozata egy ártézi kut furására és az ehhez szükséges költségek mimódoni fedezése tárgyában.

A tárgysorozaton összesen 138 tárgy van.

TANÜGY.

Megyel tanítógyűlés. Az országos izraelita tanítógyűlés »Bács-Bodrog Megyei Fiók-köre« 1905. július hó 2-án, d. e 9 órakor Ujvidéken, a Lövészkertben közgyűlést tart, melynek napirendjén a következő tárgyak szerepelnek: I. 1/2, 9 órakor: Istentisztelet a templomban. II. 9 órakor: 1. Elnöki megnyitó, mondja Erdős Jakab bajai igazgató elnök. 2. Gyakorlati tanítás, tartja Szántó Edéné a szabadkai áll. tanítónőképző r. tanítónője és gyakorló iskolájának vezetője. 3. A gyermek hibáiról. Előadja Füst Salamon ujvidéki tanító. 4. Magyar-zsidó ifjúsági irodalom. Előadja Lengyel Manó bajai tanító. 5. Esetleges indítványok, melyek július hó 1-én a jegyzőnek írásban átadatnak. 6. A jövő ülés helyének kitűzése. Július hó 1-én esti összejövetel. 2-án d. u. kirándulás Kameniczára. Mindazok, kik a gyűlésen részt akarnak venni, sziveskedjenek ezen szándékukat legkésőbb folyó hó 25-ig Csernyei Mór igazgató urnál (Ujvidék) bejelenteni. A fiók kör tagjait kéri, sziveskedjenek a jövő (1904 évi) ülés helyére nézve érdeklődni és javaslataikat a jegyzővel közölni.

Törvénykezés.

Megrabolt koldusasszony.

Oracsics Viktor kéregető nő február 17-én a Rudics utcza házait járta sorra, miközben Szathmáry Lajos több ízben lopásért büntetett csavargó észrevéve a koldusasszony hóna alatt a tömött kenyeres és lisztes tarisznyát, odaugrott hozzá és mindkét tarisznyát kikapta a magával tehetetlen öreg asszony hóna alól s elfutott velük. Az asszony segélykiáltására az arra jövő Obadics főhadnagy figyelmessé lett és a menekülő tolvajt üldözőbe vette és el is fogta. A tolvaj zsákmányát futás közben eldobálta, őt pedig a főhadnagy két honvéd segélyével a legközelebbi rendőrszemnek átszolgáltatta.

A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa **Szerdahelyi Sándor** elnöklete alatt ma tárgyalta a fent leirt bűnügyet. Szavazó bírák **Marian Miklós** és dr. **Costán Miklós**, jegyző dr. **Rapp István** voltak. A vádhatóságot dr. **Papp János** kir. alügyész képviselte.

Vádlott a tárgyalás folyamán éppen úgy mint a nyomozás során is konokul tagadta a büntett elkövetését, hanem azt állította, hogy a tarisznyákat az utcán találta, azonban a kihallgatott tanúk valamennyien el-lene vallottak és így a kir. törvényszék lopás büntette miatt **6 havi börtönre** és **3 évi hivatalvesztésre** ítélte. Az ítélet ellen vádlott felebbezést jelentett be.

Egy zentai tanító bűnügye.

Holnap, pénteken délelőtt érdekes bűnpert fog tárgyalni a szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa. Egy zentai néptanító fog a vádlottak padján ülni többrendbeli csalás és okirathamítás büntetével vádolva. A tárgyalásra igen sok tanú van Zentáról beidézve és pedig legnagyobb részben a néptanítói karból, továbbá valamennyi városi tanács tag is tanúként fog szerepelni.

Közzgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 26-ára melegebb időjárás várható, keleten elvétve csapdékkel.

A szőlősgazdák figyelmébe. Ahol folyó tavasszal a közönséges szőlőmoly tömegesebben rajzott, ott egyik-másik helyen azt tapasztalták, hogy a közönséges szőlőmolyon (Cochylisio) kívül más fajú moly is mutatkozott, még pedig sokkal nagyobb számban, mint az előbbi. E molyról kitűnt, hogy az a vörhenyes szőlőmoly, mely régebben Ausztriában pusztított, újabban pedig Amerika, Francia- és Bajorország szőlőiben pusztit. Nálunk eddig nem volt miatta panasz, de úgy látszik, hogy a mostani tömeges rajzás után okunk lehet az aggodalomra. A közönséges szőlőmolytól veszedelmesebb, mert évenként három ivadéka van és tömegesebben is mutatkozik. Felismerése csak lepkekorában lehetséges, mert hernyó és életmódja egészen olyan mint a közönséges szőlőmolyé. Ez oknál fogva jól teszik a szőlőbirtokosok, hogyha nagyon is szemmel kísérik szőlőjüket és a benne akadó molyokat, hogy nincs-e ott az új kártevő is. Az ellene való védekezés ugyanolyan mint a közönséges szőlőmoly ellen, de nagyobb kitartással és több gondjával kell folytatni. A szükséges utmutatóval szolgálnak a kerületi szőlőszeti felügyelők és a vincellériskolák; de kapható az erre vonatkozó utmutatás a földmivvelésügyi minisztérium borászati osztályában és a Rovartani Állomáson (Budapesten, II. Oszlop utca 26.) is. (B. B. F. E.)

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

A mai előtözsde nyugodt, szilárd irányzattal folyt le és a vezetőértékek áremeléssel zárultak. A többi értékek névlegesen vannak jegyezve.

A határidő-üzlet jó termési hírekre csekély ingadozások után gyenge maradt.

	Kezdeté	Változás
Buza májusra	—	—
Buza	—	—
Buza okt.-re	734	737 - 735
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	612	619 - 616
Rozs	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	541	544 - 543
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	623	626 - 623
Tengeri aug.-ra	628	631 - 628
Tengeri májusra	5:23	525 - 523
Repece aug.-ra	11:80	11.80 - 11.90
Repece	—	—

Szerkesztői üzenet.

S. Z. Baja. Mint már első levelünkben jeleztük feltételeivel egyetértünk. A második levelében említett leveleket várjuk minden pénteken délután. Kérünk azonban mai leveléhez hasonló leveleket sürően. Egyebekben üdvözlöt.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

12457./903. kap. igt.

Hirdetmény.

A szabadkai országos vásár *f. évi junius hó 29., 30., és julius 1-én* fog megtartatni, mely vásárra a sertések felbajtása tilos.

Megjegyeztetik, hogy a rendőrhatalóság a 39505/1901. sz. m. kir. kereskedelemügyi miniszteri rendelet intézkedésének megfelelőleg a vásárban árukkal megjelenő ügy helybeli, mint vidéki iparosok és kereskedőtől, az iparigazolványok felmutatását fogja követelni és így azon iparosok vagy kereskedők, a kik ezen minőségüket igazolni nem tudják, az árusítástól eltiltatnak.

Kérem tehát ezen körülményt hatósága területén minél kiterjedtebb módon közhírré tenni.

Szabadkán, 1903. évi junius hó 23-án.

Szalay Mátyás,

1-3

rendőrkapitány.

12231/903. szám. kap. ig.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak helybeli osztály-mérnökségének folyó évi 1002 számú megkeresése folytán a mezei tüzkárok elkerülése végett felhívom az érdekelt földtulajdonosokat — kiknek szántóitoldja vasut mentén van — hogy könnyen gyulladható (árpa, buza, zab, rozs stbef) terményeiket learatás után ne rakják körösztökbe és asztagokba a pálya közelében, hanem ezeket 95 méter távolságra helyezték el a pálya tengelyétől a (sinektől) s így az összerakott körösztök és asztagok előtt a vasut felé eső oldalon néhány barázdát szántsanak, hogy a netalán keletkező tüzek tovaterjedése ez által is megakadályoztassék.

Megjegyzem, hogy azok kik ezen óvintézkedéseket nem teljesítik, a vasut által okozott tüzvész esetén kártérítést nem kapnak s mulasztásaik következményeit maguk viselik.

Szabadkán, 1903. évi junius hó 20-án.

Szalay Mátyás,

1-3

rendőrkapitány.

2548./1903. kap.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. Kereskedelemügyi Minisztérium 74061/902 számú rendelete folytán közhírré teszem, hogy az 1890 évi I. t. cz. 112 §-a értelmében a közutakon éjjel és sötét időben való közlekedés alkalmával minden járműnek (kocsi, szekér, kerekpár, stb.) égő lámpával vagy csengővel kell ellátva lennie, mert az ezen szabály ellen vétők esetről esetre 40 koronára terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettetni.

Szabadkán, 1903. évi április hó 18-án.

Szalay Mátyás,

1-3

rendőrkapitány.

10276/1903. sz. P.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. tvszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy a Kunbaja község határában levő urbéri birtokok tagosítása végett a tényleges birtokosoknak az 1836: X. és az 1871. LIII. t. cz. értelmében leendő megszavaztatása czéljából határnapul 1903. évi *julius hó 14-ik napjának d. e. 10 órája* Kunbaja község házához tüzetett ki annak megállapítása végett, hogy a birtokosok birtok szerinti többsége kívánja-e a tagosítást.

A nem szavazók a tagosítást kívánókhoz számíttatnak.

A szavazati lajstrom elkészítése a kiküldött bíró által 1903. évi *julius hó 14-ik napjának délelőtt 8 órájkor* fog megkezdetni.

Szabadka, 1903. évi junius hó 21-én.

Dr. Polgár,
elnök.

Dr. Solti,
jegyző.

Legolcsóbb a

Terézia
levélpapír

szép Ivori színben, **tükör sima felületű, kellemes írás.** — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban

65 krajczár.

Kapható **Heumann Mór** papirkereskedésében Szabadkán.

Alkalmi vétel.

STERN ADOLF

varrógép és kerekpár üzletében

igen olcsó árban kaphatók a legelső minőségű

KERÉKPÁROK.

Ugyanitt mindenféle gyártmányu

VARRÓGÉPEK

igen jutányos árban

a legelőnyösebb fizetési módzatok mellett kaphatók. Továbbá **gépjavitások, szobasürgöny berendezések** s ennek évi fenntartása igen olcsón eszközöltetnek.

Cséplőgépekhez

a 76271/99. sz. keresk. miniszteri rendelet értelmében

felszerelt

mentő-

szekrenyek

jutányos áron kaphatók

Milassin Illés

gyógyszertárban

Szabadkán.

Hirdetések
juttányos áron felvételnek
lapunk kiadóhivatalában.